

בס"ד. ש"פ לך לך, י"א מרחשון, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

ויאמר הוי' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך¹, ופירש רש"י לך לך, להנאתך וטובתך. וידועה הקושיא למה הוצרך הקב"ה לומר לאברהם לך לך, להנאתך וטובתך, ולא הי' מספיק שילך רק בגלל ציווי הקב"ה בלבד. ואיתא במאמר של הצמח צדק (בא' הביכלאך שיצאו לאחרונה מהגלות והשבי²) מ"ש האלשיך³ שהפירוש דלך לך הוא לך ולעצמך אתה הולך, היינו, שיגיע לשרש ומקור נשמתו כמו שהיא למעלה. דהנה⁴ ידוע⁵ שלא כל הנשמה נמשכה למטה בגוף, אלא רק הארה ממנה לבד נמשכה למטה, אבל עיקר הנשמה נשארה למעלה, לפי שבקדושה אי אפשר שיומשך הכל למטה ולא ישאר שום רושם כו', כי כל דבר שבקדושה אינו נעקר ממקומו לגמרי⁶, ובנוגע לנשמה, עיקר שרשה נשאר למעלה בארץ העליונה, ארץ חפץ⁷, ורק הארה ממנה מתפשטת ויורדת להתלבש בגוף. וכדי להגיע לשרש הנשמה הרי זה דוקא ע"י ההליכה לארץ ישראל שהיא מכוונת כנגד הארץ העליונה. וזהו לך לך (לך ולעצמך אתה הולך) גו' אל הארץ, כי, בהיותו בחו"ל הרי הוא נפרד מעיקרו ושרשו, אך בלכתו אל הארץ הרי הוא כהולך ומתחבר אל עצמו ושרשו. והענין בזה⁸, שעיקר ושורש הנשמה הוא כפי שהיא למעלה בעולם האחדות, ובלשון הקבלה הרי זה עולם האצילות. וכפי שמוסיף הצ"צ בהגה"ה, שאע"פ שרוב הנשמות הם מבי"ע, מ"מ, שורש כל הנשמות הוא מאצילות⁹, כמבואר גם בלקו"ת¹⁰ בענין שחורה¹¹

6	ראה פרדס שער המציאות פ"א. וראה גם ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. של"ה פ"א. תניא אגה"ק ביאור לסימן ז"ך (קמו, א).	1	ריש פרשתנו.
7	ראה תו"א ר"פ וישב. ובכ"מ.	2	ד"ה לך לך — נדפס לאח"ז באוה"ת בראשית (כרך ד') תרעה, א ואילך. וראה גם שם תרפ, ב ואילך.
8	ראה גם ד"ה ויאמר גו' לך לך תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' מח ואילך).	3	ריש פרשתנו.
9	לקו"ת שה"ש יט, ג.	4	ראה גם רד"ה ויאמר גו' לך לך תרנ"ה (סה"מ תרנ"ה ע' יח). תש"ה (סה"מ תש"ה ע' 89).
10	שה"ש ד"ה ביאור ענין שחורה אני ונאווה (ו, ב ואילך).	5	ראה לקו"ת שה"ש טז, ד. האזינו עא,
11	שה"ש א, ה.		ד.

אני ונאוה. וכדי להגיע לשרש ומקור הנשמה כפי שהיא בעולם האצילות, הרי זה ע"י ההליכה לארץ ישראל.

ב) וממשיך הצ"צ, שביאור הענין (הטעם על זה שבכדי להגיע לשרשו באצילות צ"ל ההליכה לארץ ישראל דוקא) יובן בהקדים תחילה ביאור הענין דיו"ט שני של גלויות, שבו נמשך שפע העליונה דאצילות לתוך בחי' מלכות דיצירה ועשי' המתלבשים בהע' שרים שדרכם נמשך השפע לבנ"י שבחוץ לארץ.

והענין בזה, דהנה ידוע¹² שבחי' מלכות דאצילות אינה יורדת למטה להתלבש בהע' שרים, וגם מלכות דבריאה אינה מתלבשת בהע' שרים, אלא רק בחי' מלכות דיצירה ועשי' היא המתלבשת בהע' שרים להמשיך להם השפע הראוי לתת להם. ועל זה אמרו חז"ל¹³ גלו לאדום שכינה עמהם, היינו, שכאשר צריך להשפיע שפע לישראל בזמן הגלות כשיושבים תחת ממשלת הע' שרים, אזי מוכרחת השכינה, שהיא בחי' מלכות דיצירה ועשי', להתלבש בהשרים ההם שישראל תחת ממשלתם, שדרכם תעבור ההשפעה לישראל שיושבים על אדמת חלק הארץ של השר ההוא. וזהו גלו לאדום שכינה עמהם, עמהם ממש, דהיינו שמתלבשת בע' שרים ממש. והטעם שרק מלכות דיצירה ועשי' מתלבשים בהע' שרים ולא מלכות דאצילות, וגם לא מלכות דבריאה, הוא, ע"פ הידוע שאבא עילאה מקננא באצילות¹⁴, ובינה מקננא בבריאה, ושית ספירן מקננן ביצירה¹⁵. וידוע¹⁶ שיניקת החיצונים היא מז' תחתונות בלבד, משא"כ מחכמה ובינה אין יניקת החיצונים, ולכן, מלכות דבריאה אינה יורדת להתלבש בהע' שרים, כי בבריאה מאירה ספירת הבינה, שממנה אין יניקה לחיצונים. ועוד טעם לזה, ע"פ הידוע¹⁷ שבבריאה רובו טוב ומיעוטו רע, וביצירה מחצה על מחצה, ובעשי' רובו רע, ולכן התחלת מדור החיצונים הוא מיצירה ואילך, ששם מחצה על מחצה, אבל לא בבריאה, מאחר שרובו טוב. ומשום זה מתלבשים בהע' שרים מלכות דיצירה ועשי' דוקא.

ועפ"ז יובן גודל החידוש שביו"ט שני של גלויות, שבו מתגלה שפע האור דאצילות במלכות דיצירה ועשי' המתלבשים בהע' שרים,

(12) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' רמה ואילך. אוה"ת שמע"צ ע' א'תתכח ואילך.
 (13) ספרי ס"פ מסעי.
 (14) רמ"ז לוח"ב רכ, ב. תו"א משפטים עה,
 (15) תקו"ז תיקון ו (כג, א).
 (16) ראה סידור (עם דא"ח) נו, ג.
 (17) ראה עץ חיים שער מג (שער ציור עולמות) בהקדמה להדרוש. ועוד.

אף שבדרך כלל לא נמשך בהם אלא רק בחי' המלכות דיצירה ועשי' בלבד. ובפרטיות יותר, יש בזה חילוק בין קבלת הרמ"ק לקבלת האריז"ל¹⁸, שלדעת הרמ"ק¹⁹, מתגלה השפע דאצילות בהע' שרים עצמם, משא"כ לדעת האריז"ל מתגלה השפע דאצילות רק במלכות דיצירה ועשי' המתלבשת בהע' שרים. ועפ"ז יובן גם טעם גודל השמחה ביו"ט שני של גלויות יותר מהשמחה שבארץ ישראל²⁰, שזהו כמו עד"מ בן המלך שהי' בשבי' אסור בכבלי ברזל, אזי כשיצא לחירות חפשי ושב אל אביו המלך להתענג ממעדני המלך כו', השמחה היא גדולה מאד, יותר מאשר אם לא הי' אסור בשבי' כלל והי' כל ימיו על שולחן המלך. ועד"ז למעלה, במלכות דיצירה ועשי' שמתלבשים בבחי' גלות בהע' שרים, כשמתגלה שם גילוי אור ושפע עליונה דאצילות, אזי תגדל השמחה יותר מהשמחה שמצד ההתגלות במלכות דאצילות שמעולם לא ירדה בסדר המדרגה להתלבש בהע' שרים. וזוהי מעלת השמחה דיו"ט שני של גלויות לגבי יו"ט ראשון שבארץ ישראל, לפי שביו"ט ראשון שבארץ ישראל מתגלה שפע האצילות במלכות דאצילות בלבד, וביו"ט שני של גלויות נמשך ומתגלה השפע דאצילות במלכות דיצירה ועשי' המתלבשים בהע' שרים.

ג) ובזה יובן ענין לך לך גו', שכדי להגיע לשרש ומקור הנשמה בעולם האצילות צ"ל ההליכה מחוץ לארץ ישראל דוקא, כי בהיותו בחוץ לארץ, תחת ממשלת הע' שרים, ששם מאירה רק בחי' המלכות דיצירה ועשי', לא נתגלה ממקור נשמתו רק כמו שהיא במלכות דיצירה, אבל ע"י עלייתו אל הארץ הקדושה שמכוונת כנגד מלכות דבריאה ודאצילות, אזי מאיר בו בחי' שרש נשמתו במלכות דאצילות. ע"כ תוכן המאמר של הצ"צ.

ד) אמנם ביאור הנ"ל שלך לך הו"ע ההליכה לשרשו ומקורו, הוא לפי הפירוש הפשוט שקאי על ההליכה מלמטה למעלה, מחוץ לארץ ישראל, שעי"ז יתגלה בו מקור נשמתו כו'. ועדיין צריך להבין איך יתאים פירוש זה עם הפירוש שלך לך הו"ע ההליכה מלמעלה למטה, כמבואר בתורה אור²¹ שאברם הוא אב רם, שכל הנעלם מכל רעיון, ועל

טוב הארץ (למהר"י שפירא) כב, ב ואילך (בהוצאת ירושלים, תרנ"א) — בשם הרמ"ק.

20 ראה גם לקו"ת שמע"צ צא, ג ואילך.

21 ריש פרשתנו (יא, א).

18 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן ואוה"ת שבהערה 12.

19 בספר אור נערב (הובא במאמרי

אדמו"ר הזקן ואוה"ת שם. ובכ"מ). וראה ספר

זה אמר ה' לאברם לך לך גו', שיצא אורו הנעלם לגילוי ויומשך מלמעלה למטה, אל הארץ, לבחי' המלכות.

אך הענין הוא, שכדי שיוכל להיות ענין הירידה למטה צריך להיות תחילה תוספת גילוי אור נעלה יותר, שזהו שתחילה נקרא אברם, שכל הנעלם מכל רעיון, ואח"כ ניתוסף לו אות ה"א, שהו"ע²² המשכת בחי' עתיק שהתגלותה בבינה²³, ועי"ז הי' אפשר להיות אצלו ענין הירידה למטה. ועפ"ז אתי שפיר שגם להפירוש שלך לך קאי על ההליכה מלמעלה למטה, הנה עי"ז דוקא מגיע לשרשו ומקורו כו'. וזהו גם מ"ש בתורה אור²⁴ בפירוש אשר אראך [דלכאורה אינו מובן אומרו אשר אראך, ולא אשר אומר אליך, ע"ד מ"ש בציווי ההליכה אל העקידה²⁵, ועל זה מבאר שאראך קאי (לא רק על הארץ, אלא גם) על אברהם עצמו] אראה ואגלה אותך בעצמך, כי, גם להפירוש שקאי על ההליכה מלמעלה למטה, הנה עי"ז דוקא נעשה הענין דלך לך, לך ולעצמך אתה הולך, שמגיע לשרשו ומקורו כו'²⁶.

א. אוה"ת שם (כרך ו') תרעג, א.

ב. וירא כב, ב. (25)

ב. חסר הסיום (המו"ק). (26)

ב. ראה גם תו"א שם, ב.

ב. ראה זח"ג קעח, ב.

ב. ראה גם תו"ח שם פא, רע"א.